

Основи наукових досліджень

Мороз Лариса Володимирівна – кандидат
педагогічних наук, доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Каб. 318

Система оцінювання знань (ЗМ 1. Університетська освіта)

Вид роботи	Кількість балів за виконану роботу (ЗМ 1)	Максимальна кількість балів (Зм1,2)
Конспект навчального матеріалу	1-8	16
Словник термінів	1-8	16
Індивідуальні творчі завдання <i>Реферат</i>	1-18	18
<i>Есе</i>	1-5	5
Домашня контрольна робота	1-14	25
ПМК	1-20	20
Всього		100

Тема 1. Система вищої освіти України в контексті Болонського процесу

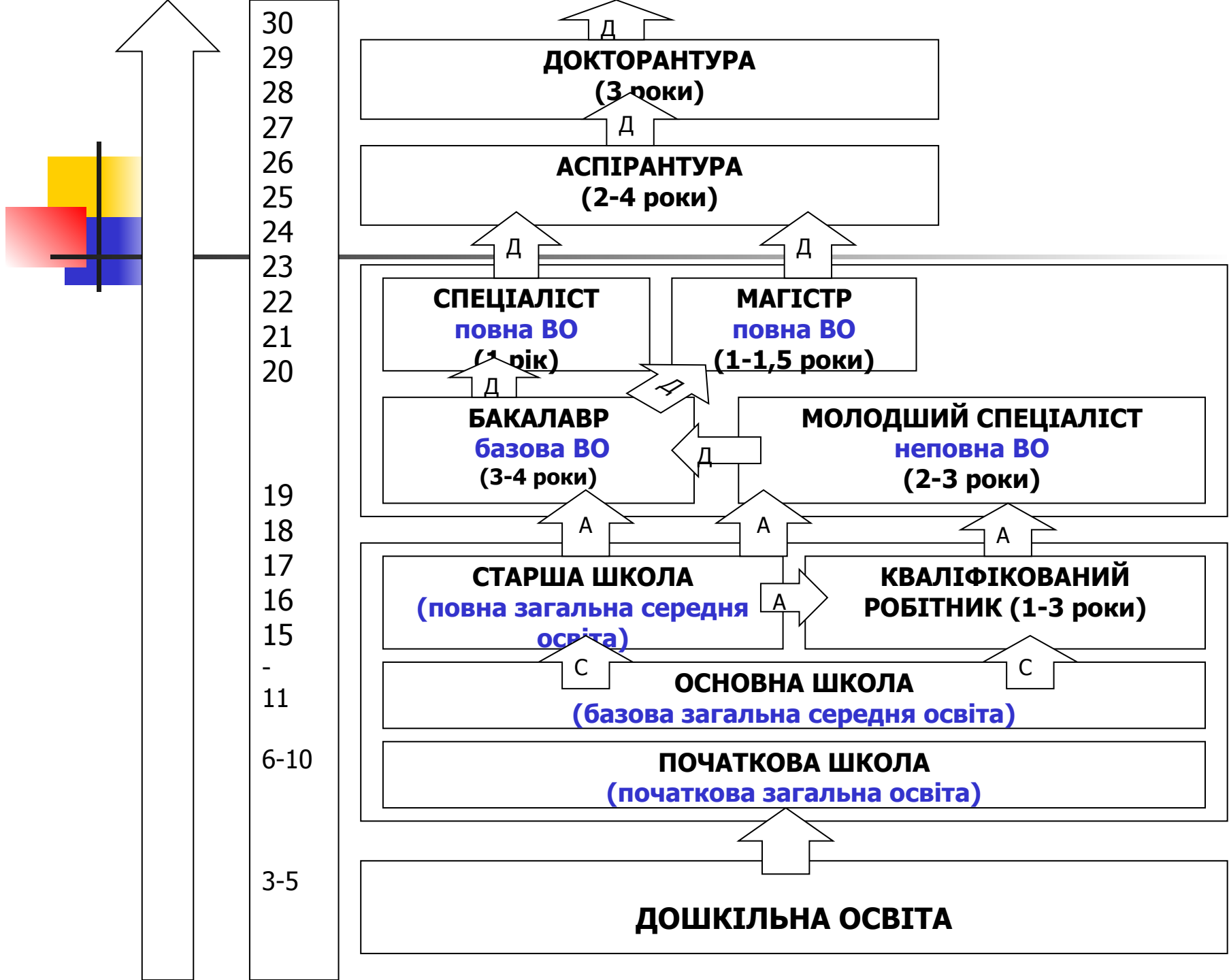
План

1. Система вищої освіти в Україні
2. Болонський процес - процес європейських реформ
3. Європейська система перезарахування кредитів (ЄСПК)
4. Лекція і семінар як основні форми навчальної діяльності у ВНЗ
5. Самостійна робота як форма організації навчального процесу

1. Система ВО в Україні

Система освіти - це існуюча в масштабі країни **структура освітньо-виховних закладів** (ясла, дитячі садки, загальноосвітні і професійні школи, позашкільні установи, ВНЗ). Основу системи складають **початкова** (елементарна) освіта (9 років школи), **середня і вища** освіта

Система ВО в Україні (2002 р.)

Освітній рівень	Освітньо-кваліфікаційний рівень	Рівень акредитації	Термін навчання (роки)	Тип ВНЗ
Неповна	Молодший спеціаліст	I	2-4	Училище, технікум, коледж
Базова	Бакалавр	II	2-4	Коледж, інститут, академія, університет, консерваторія
повна	Спеціаліст	III	1	інститут, академія, університет, консерваторія
	Магістр	IV	1-1,5	академія, університет, консерваторія

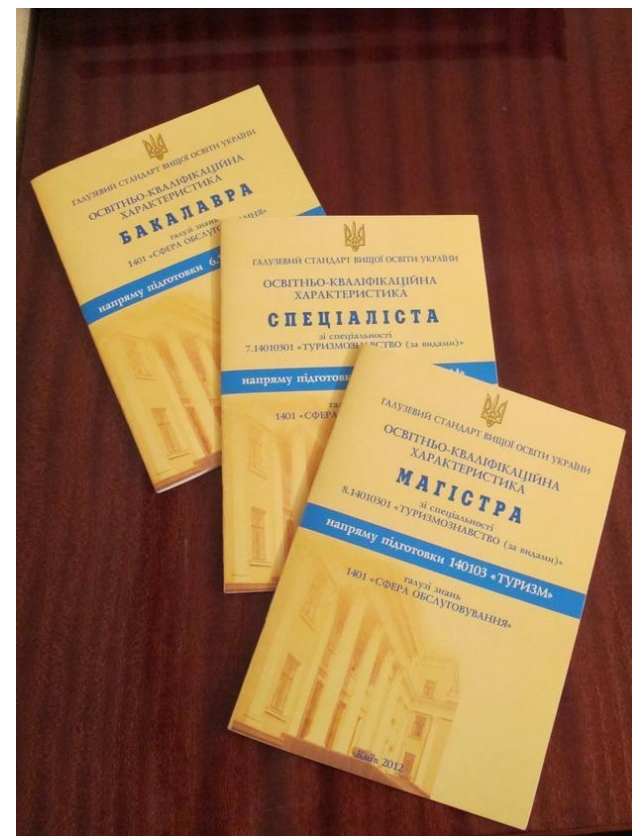

Акредитація освітньої програми

- оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності вищого навчального закладу за цією програмою на предмет:
- відповідності стандарту вищої освіти
 - спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання
 - досягнення заявлених у програмі результатів навчання

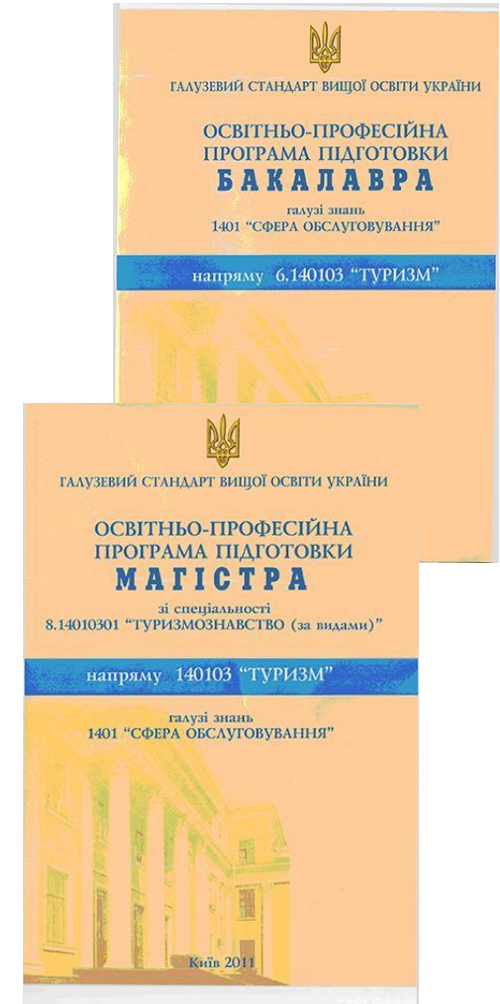
Стандарт підготовки фахівця: ОКХ, ОПП

Освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) – це нормативний документ Міністерства освіти і науки України, в якому формулюються вимоги до професійних якостей, знань і умінь фахівця, що необхідно для виконання завдань професійної діяльності згідно з потребами ринку праці

Освітньо–професійна програма (ОПП) - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою

- вимоги до абітурієнта (умови доступу)
- нормативний термін навчання
- перелік навчальних дисциплін (з короткими анотаціями, зазначенням обсягу годин, необхідних для їх засвоєння, та форм семестрового контролю)
- структурно-логічна схема вивчення дисциплін

Система ВО в Україні

ЗАКОН ПРО ВО (2002 р.)		ЗАКОН ПРО ВО (2014 р.)	
Неповна ВО	Молодший спеціаліст	початковий рівень (короткий цикл)	Молодший бакалавр
Базова ВО	Бакалавр	перший (бакалаврський)	Бакалавр
Повна ВО	Спеціаліст магістр	Другий (магістерський)	магістр
НАУКОВИЙ РІВЕНЬ			
Науковий ступінь	Вчене звання	Ступінь ВО	
Кандидат наук	Доцент, професор	Доктор філософії в галузі ...	
Доктор наук	Професор, академік	Доктор наук	

типи ВНЗ за формою власності

- **державний**
- **комунальної форми
власності**
- **приватної форми
власності**

2. Болонський процес - процес європейських реформ

“Європа – не лише євро, банки та економіка. Європа має бути також і Європою знань. Ми маємо будувати і підсилювати інтелектуальну, культурну, соціальну базу нашого континенту”

(„Спільна декларація про гармонізацію архітектури системи ВО”, Сорбона, 1998 р., представники Німеччини, Великої Британії, Франції, Італії)

Болонський процес (БП)

- це процес європейських реформ, що спрямований на створення **спільного європейського простору вищої освіти**

Болонський університет

- заснований у 1088 заснований у 1088 році як юридичний навчальний заклад. Медичний, філософський та теологічний факультети створені в 14 столітті

«Болонська декларація»

19 червня 1999 року

- затвердження додатка до диплома
- запровадження в усіх країнах двох циклів навчання за формулою 3 + 2
- створення систем кредитів відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС/ ECTS)
- сприяння європейській співпраці щодо забезпечення якості освіти, розробка порівняльних критеріїв і методів оцінки якості
- усунення перешкод на шляху мобільності студентів і викладачів у межах визначеного простору

Берлінський саміт

18–19 вересня 2003 року

- докторський ступінь – «доктор філософії» у відповідних сферах знань (природничі науки, соціогуманітарні, економічні та ін.)
- запропонована формула триступеневої освіти (3-5-8)

2005 р. – Конференція європейських міністрів, що відповідають за освіту, країн – учасниць Болонського процесу. Комюніке «Загальноєвропейський простір освіти - досягнення цілей» (м. Берген, Норвегія)

Україна приєдналась до Болонського процесу

3. Європейська система перезарахування кредитів (ЄСПК / ЄКТС / ECTS)

ЄСПК - система **трансферу і накопичення кредитів**, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою **надання, визнання, підтвердження кваліфікацій** та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти

Кредит ЄСПК (ЄКТС/ ECTS)

- **кредит ЄСПК** - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання

1 кредит ЄСПК = 30 год. (з 2015 р.)

Основні властивості ЄСПК (ЕКТС/ ECTS)

- загальне робоче навантаження студента протягом навчального року вимірюється **60 кредитами ЄСПК**
- кредити в **ЄСПК** можуть присвоюватися лише у випадку **успішного завершення роботи**
- робоче навантаження студента в **ЄСПК** включає в себе час, необхідний для виконання **всіх запланованих видів робіт**
- оцінки студентам за результатами навчання виставляються в **регіональній, національній та ЄСПК шкалах оцінювання**

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у національну та шкалу ECTS

За шкалою ВНЗ (100-бальною)	За 4-бальною шкалою (національною)	За шкалою ECTS	Рівень компетентності
90-100	Відмінно	A	Високий (творчий)
82-89	Дуже добре	B	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	Добре	C	
64-73	Задовільно	D	Середній (репродуктивний)
60-63	достатньо	E	
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)
1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F	

Мобільність забезпечують

УГОДА ПРО НАВЧАННЯ – реєстрація студентів на програму навчання та певну кількість окремих складових курсів / навчальних дисциплін, модулів або на рік, або на семестр

АКАДЕМІЧНА ДОВІДКА (ВИПИСКА) – документ, який забезпечує точну і оновлену реєстрацію **прогресу студента**, виконаних освітніх компонентів, кількості присвоєних кредитів та отриманих оцінок

ДОДАТОК ДО ДИПЛОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗРАЗКА – надає можливість адекватного визнання періодів навчання і дипломів про вищу освіту як в своїй країні, так і за кордоном.

- описується одержана **кваліфікація** за загальноприйнятим у Європейському просторі зразком, а також надається інформація **про власника диплома**, одержану кваліфікацію, перелік вивчених дисциплін (модулів), **успішність**, **систему оцінювання**, **академічні та професійні права**, інформацію про **систему вищої освіти** країни тощо

4. Лекція і семінар як основні форми навчальної діяльності у ВНЗ

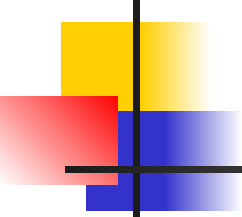
Навчальна лекція (лат. lectio – читання) – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований усний виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів

Робота студента на лекції

- **слухання**
 - психологічно налаштуватися
 - повторити матеріал попередньої теми
 - концентрувати увагу
- **осмислювання**
- **конспектування**
- **доопрацювання лекції**

5. Самостійна робота як форма організації навчального процесу

Самостійна робота студента – це активна, цілеспрямована, відносно самостійна його діяльність (індивідуальна чи колективна) та форма організації навчального процесу, яка включає заплановану навчальну і наукову роботу студента, що виконується ним у позааудиторний час під методичним керівництвом викладача

Мета

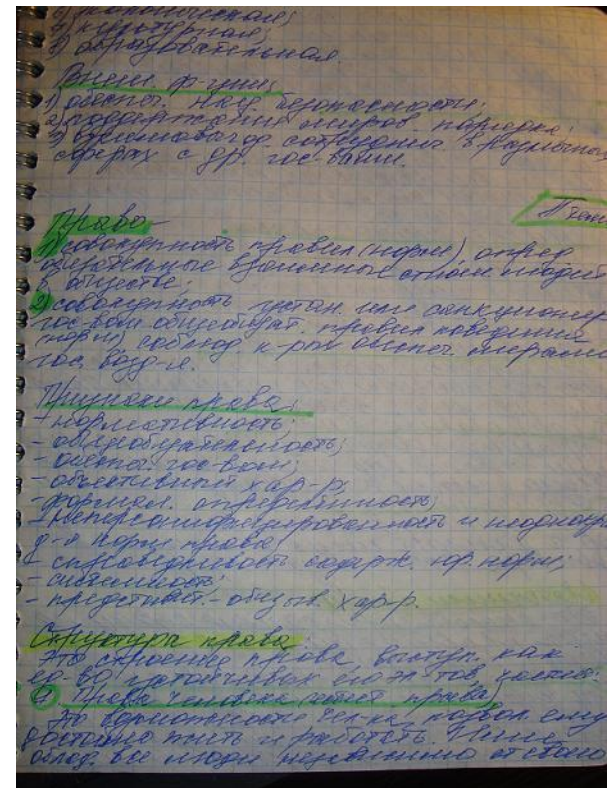
- закріплення знань і навичок
- розширення і поглиблення теоретичного матеріалу
- формування умінь і навичок роботи з літературою та виконання практичних завдань
- розвиток здатності самостійно організовувати, планувати діяльність, систематизувати інформацію

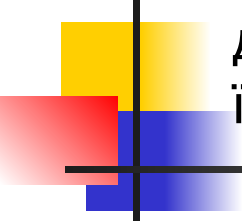
Конспектування як процес розумової переробки тексту

Конспект (від латинського "conspectus", що означає "огляд", "виклад") – короткий, систематизований, логічно зв'язаний запис змісту матеріалу

Недоліки студентських конспектів

1. Стенографічний запис
2. Складання тільки плану
3. Запис окремих фрагментів
4. Нераціональні форми запису

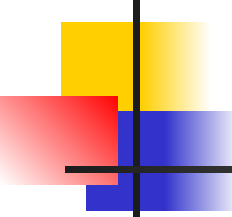
Раціональний (від латинського "rationalis" –"розумний") - доцільний з точки зору відображення змісту інформації, форми її фіксації та подальшої роботи з нею

- осмислення навчального матеріалу
- високу швидкість запису
- міцне запам'ятовування змісту
- легке прочитання рукописного тексту
- надійне розгортання скороченого запису

Способи скорочення слів

1. Скорочення за першою літерою
XX ст., 1905 р., н.е., р. Дніпро, с.г.
2. За кількома першими літерами *істор. подія, центр. місце, політ. процес, геогр. назва*
3. Пропуск кількох літер *сусп-во, р-н, госп-во, з-д*
4. Використання аббревіатур *ВНЗ, ООН*
5. Вилучення голосних *Свтслв (Святослав), кзк (козак)*
6. Символи *>, <, f, S*
7. Ієрогліфи *Ψ, @*

Реферат - коротке повідомлення у письмовій формі або у формі публічної доповіді змісту книги, наукової статті, проблеми, результатів наукового дослідження

Вимоги до написання реферату (С. 68 курсу лекцій)

Структура та оформлення

- ▣ Обсяг до 10-12 сторінок
- ▣ план реферату: вступ, основна частина (2-3 питання), висновки, список літератури, додатки (схеми, таблиці, зразки документів)
- ▣ Стиль викладу науково-діловий
- ▣ Сторінки мають бути нумеровані
- ▣ Посилання на літературу та інші джерела

Титульний лист та план. Додаток 1

Вимоги до написання реферату (С. 67-68 курсу лекцій)

Вступ

- обґрунтовані актуальність та практичне значення обраної теми
- визначені мета та завдання роботи

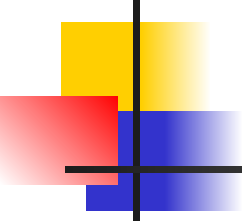
Основна частина

- розкрита тема реферату шляхом висвітлення основних питань
- здійснений науково-теоретичний аналіз поставлених питань в літературі
- Зроблені висновки щодо теоретичної та практичної значущості

Висновки

- теоретичні та практичні рекомендації, що випливають з проведеного аналізу
- Чи досягнуто мети
- Виконані завдання

Загальні вимоги до бібліографічного опису

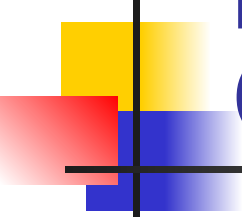

Бібліографічний опис – це сукупність бібліографічних відомостей про документ, його складову частину чи групу документів, які наведені за певними правилами, необхідні та достатні

Стандарт ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання" (1 липня 2007 р.)

Правила складання бібліографічного опису текстових видань

Розділові знаки (перед ел-том), з вел. (В) чи мал. (м) літери перше слово	Елементи бібліографічного опису
За алф., за згад.	1. Прізвище, ініціали першого автора
. В, без лапок	2. Назва твору
: м	3. Видання (відмінності цього твору від інших його видань (курс лекцій, підручник, посібник, методичні рекомендації, робоча програма, довідник тощо)
/ В	4. Відповідальність (ініціали, прізвище авторів, перекладачів, упорядників, відповідальних за випуск)
. - В	5. Вихідні дані 5.1. Місце видання (К., Х., М., Мн., Спб.)
: В	5.2. Найменування друкарні
, (без слова рік)	5.3. Рік видання
. – 23 с.	6. Кількісна характеристика даних (фактична кількість сторінок)

Бібліографічний опис періодичних видань
(стаття журналу, газети)

Чемеркін С. Наукова комунікація в сучасній українській лінгвістиці / С. Чемеркін // Українська мова. — 2013. — № 3 (47) . — С. 85-93.

Способи введення цитат в текст та розділові знаки

У вигляді прямої мови

А: «П (?!...)».

«П (?!...)», - а.

А: «П (?!...)», - а.

«П (... ,?!) – а. – П (?!...)».

«П, - а, - п»

Наприклад: «П, - а, - п»

“Створення й розвиток потужного національного взаємокредитного суспільства на засадах “довіри-відповідальності”, - **зазначає О.Т. Євтух, -** **допоможе сформувати багату націю, здатну посісти передові позиції у світовій економіці”** [9, с.12].